

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Crèdits	1.2 presencials (30 hores) 3.8 no presencials (95 hores) 5 totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 3S(Campus Extens)
Període d'impartició	Tercer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
José Juan Vidal josep.juan@uib.es	16:00h	17:00h	Dimecres	26/09/2011	06/02/2012	Despatx AC 05

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió	Postgrau		Postgrau

Contextualització

El curs de postgrau consisteix en veure l'evolució històrica de l'arquitectura militar a les Illes Balears durant els segles XVI, XVII i XVIII adreçat a futurs especialistes de patrimoni. El patrimoni legat d'aquesta època a les Balears és molt i molt important. Existeix bibliografia al respecte. És imprescindible profunditzar més aquesta temàtica mitjançant una major investigació.

Requisits

Llicenciat amb Història o amb Història de l'Art

Competències

Formar especialistes en patrimoni

Específiques

1. E1. Coneixements del patrimoni documental..
2. E2. Capacitat de reconèixer les fonts documentals de tipus militar a l'època moderna..
3. E3. Habilitat per manejar i analitzar les fonts documentals..

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	B
Idioma	Català

Genèriques

1. G1. Coneixements especialitzats per exercir la professió..
2. G2. Capacitat d'investigar temes de patrimoni cultural basats en documents..
3. G3. Habilitat per generar coneixements a partir de la investigació..

Continguts

Tots els continguts del programa versen sobre l'arquitectura i les contruccions militars al regne de Mallorca a l'Edat Moderna

Continguts temàtics

1. El Regne de Mallorca a la política mediterrània de la monarquia. Un ideari impossible : pau entre els cristians, guerra contra els infidels.
2. L'aliança « impia » entre França, Turquia i els barbarescs nordafricans.
3. La defensa del Regne. La contenció de l'adversari.
4. Els atacs nordafricans fins a 1535. La conquesta de Tunis. El saqueig de Maó.
5. La construcció del castell de Sant Felip al port de Maó.
6. La frustrada expedició contra Alger de 1541.
7. La construcció de les murades renaixentistes de la Ciutat de Mallorca: una obra multiseular. L'intervenció d'arquitectes en la seva traça.
8. Noves murades d'Alcúdia amb baluards.
9. L'edificació del nou recinte emmurallat de la vila d'Eivissa.
10. El desastre de Ciutadella de 1558. Reconstrucció de les murades de la vila de Ciutadella
11. Les torres de defensa costaneras.
12. Noves defenses al segle XVII: el castell de Sant Carles a Ciutat de Mallorca, les murades de Ciutadella i el castell de Sant Antoni de Fornells.
13. Paper del sistema de defensa al segle XVIII

Metodologia docent

En aquest curs s'aplicarán les competències per a les línies d'investigació en patrimoni i història militar

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Arquitectura militar al regne de Mallorca a l'Edat Moderna	Grup gran (G)	Dominar els conceptes fonamentals dels continguts del programa

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	B
Idioma	Català

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Patrimoni documental i arquitectura militar	Aprofundiment en la investigació del patrimoni concretat en l'arquitectura militar dels segles XVI-XVIII.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		30	1.2	24
Classes teòriques	Arquitectura militar al regne de Mallorca a l'Edat Moderna	30	1.2	24
Activitats de treball no presencial		95	3.8	76
Estudi i treball autònom individual	Patrimoni documental i arquitectura militar	95	3.8	76
Total		125	5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Arquitectura militar al regne de Mallorca a l'Edat Moderna

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Dominar els conceptes fonamentals dels continguts del programa
Criteria d'avaluació	Domini dels continguts del programa
	Domini de les competències específiques de l'assignatura
	Comprensió i expressió de significats vinculats a les matèries

Percentatge de la qualificació final: 26% per l'itinerari A

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	B
Idioma	Català

Patrimoni documental i arquitectura militar

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Aprofundiment en la investigació del patrimoni concretat en l'arquitectura militar dels segles XVI-XVIII.
Criteria d'avaluació	Capacitat de recerca Capacitat d'anàlisi, síntesi i difusió de la informació Investigació historicoartística del patrimoni legat per les construccions militars durant els segles XVI-XVIII

Percentatge de la qualificació final: 74% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Aguiló, Cosme ?Inventari de les fortificacions de Santanyí? BSAL, 1978, pp. 122-142.
- Alomar Esteve, G. ?Recintos abaluartados en las islas Baleares: desde el siglo XV hasta el siglo XVIII? Cuadernos de historia militar, 1993 n° 3, pp. 179-190.
- Aparicio i Pascual, A. La fortaleza de la Punta d'en Amer, Palma, 2001.
- Aparicio i Pascual, A. El recinto portuari de Palma i la defensa: les bateries costaneres (segles XIV-XIX), Palma, 2007.
- Archiduque Luis Salvador Torres y atalayas de Mallorca, Palma, 1983.
- Cámara, A. Fortificación y ciudad en los reinos de Felipe II, Madrid, 1998.
- Cámara, A. Los ingenieros militares de la monarquía hispánica en los siglos XVII y XVIII, Madrid, 2005.
- Cámara, A. De la fortificació de Yviça, Eivissa, 2008.
- Capel, H. De Palas a Minerva: la formación científica y la estructura institucional de los ingenieros militares en el siglo XVIII, Madrid, 1988.
- Escandell Bonet, B. Aportación a la historia de las murallas renacentistas de Ibiza, Ibiza, 1970.
- Escandell Bonet, B. Ibiza y Formentera en la Corona de Aragón, II, Palma, 1995.
- Fornals, F. Torres de defensa y atalayas de Menorca, Menorca, 1989.
- Fornals, F. Castillo de San Felipe de Mahón (siglos XVI-XVII-XVIII), Menorca, 1989.
- Fornals, F. ?Fortificaciones de Menorca? Cuadernos de Historia Militar 1991, 1, pp. 131-145.
- Fornals, F. ?Las fortificaciones de Menorca en el trance a la modernidad? Revista de Menorca, 2004, pp. 29-38.
- González de Chaves Alemany, J. Fortificaciones costeras de Mallorca, Palma, 1986.
- Gual Truyol, J. Siete siglos de las murallas de Alcudia, Palma, 1998.
- Hernando, C. Las fortificaciones de Carlos V, Madrid, 2000.
- Juan Vidal, J. El Regne de Mallorca a l'època de Felip II, Govern de les Illes Balears-UIB, Palma, 1998.
- Juan Vidal, J. ?El reino de Mallorca en la política mediterránea de Carlos V?, Congreso Internacional Carlos V. Europeismo y Universalidad, Granada, 2000, III, pp. 531-567.
- Juan Vidal, J. ?La defensa del reino de Mallorca en la época de Carlos V (1535-1558)? Congreso Carlos V y la quiebra del humanismo político en Europa (1535-1558), Sociedad Estatal para la Conmemoración de los Centenarios de Felipe II y Carlos V, Madrid, 2000, I, pp. 541-589.
- Martínez Latorre, D. Giovan Battista Calvi: ingeniero de las fortificaciones de Carlos V y Felipe II, Madrid, 2006.
- Muñoz Corbalán, J.M. L?Acadèmia de Matemàtiques de Barcelona: el llegat dels enginyers militars, Madrid, 2004.
- Ordinas Marcé, G. Les torres d'Escorca, Palma, 1988.
- Peña Nicolau, Pedro de A. Antiguos recintos fortificados de la ciudad de Palma, Palma, 1956.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	B
Idioma	Català

- Posadas López, E. Las murallas de Ibiza, Ibiza, 1989.
Posadas López, E. Guía de las murallas de Ibiza, Ibiza, 1992.
Posadas López, E. La real fuerza de Ibiza, Ibiza, 1993.
Ramis y Ramis, A. Fortificaciones antiguas de Menorca, Menorca, 1980.
Saura, J. Història de les murades i fortificacions d'Alcúdia, Alcúdia, 1992.
Segura Salado, J. Fortificacions del Coll d'en Rabassa, Ciutat de Mallorca, 1976.
Segura Salado, J. Sistemes de defensa en el segle XVIII, Palma, 1999.
Serra Rodríguez, J.J. Fortificacions rurals a l'illa d'Eivissa: les torres de refugi predials, Eivissa, 2000.

Bibliografia complementària

Altres recursos
